

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobce: **J. S.**
bytem X
adresa pro doručování: X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 11. 2021, č. j. X, ve věci příspěvku na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. V posuzovaném případě je sporné, jestli žalobce splnil zákonné podmínky pro přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo (dále také jen „příspěvek“).
2. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Olomouci (dále jen „úřad práce“) ze dne 12. 8. 2021, č. j. X. Úřad práce tímto rozhodnutím zamítl žádost žalobce o příspěvek na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo, protože žalobce neměl namítanou těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí (postižení tří a více funkčních celků – trupu, pánve či končetiny) ani jiné postižení podle § 9 odst. 2 a 4 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon č. 329/2011 Sb.“) a podle přílohy k tomuto zákonu, části I bodu 1 písm. g).

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. A. V.

3. **Žalobce v žalobě** namítal, že trpí vzácným syndromem POEMS, který podrobně popsal, stejně jako další postižení, operace a léčby, které u něj proběhly. Nyní je hlavní onemocnění žalobce v remisi a žalobce se potýká s následky léčení. Žalobce je mobilní pouze s peroneálními ortézami na dolních končetinách, má chabou parézu dolních končetin a od kolen má distálně hypestezie až anestezie, mírnou i nad kolena a parestezie od kolen distálně. Na horních končetinách má obvykle po fyzické aktivitě intermitentně slabost akrálně. Žalobce má v poslední době podle EMG a neurologických vyšetření progresi zdravotních potíží, což je uvedeno v lékařských zprávách, které doložil k žalobě. Opakované nepřiznání příspěvku na motorové vozidlo a nepříznivý zdravotní stav žalobce frustrují a silně omezují kontakt s přirozeným sociálním prostředím, což na něj dále působí nepříznivě. Žalobce namítal, že posudkoví lékaři nesprávně posoudili zdravotní stav žalobce a nesprávně na něj aplikovali zákon č. 329/2011 Sb.
4. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** uvedl, že žalobce nesplnil podmínky pro přiznání příspěvku, protože podle posudku posudkového lékaře OSSZ ani podle posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě (dále jen „posudková komise“) žalobce nebyl osobou, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí podle části I bodu I nebo těžkou nebo hlubokou mentální retardaci charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu podle části I bodu 5 písm. b) přílohy zákona č. 329/2011 Sb. Žalobce s posudky nesouhlasil, ale nenavrhoval provedení dalších důkazů.
5. Žaloba má téměř totožné znění jako odvolání. Podle posudkové komise nebylo lékařskými zprávami prokázáno postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí s těžkými funkčními následky pro pohyblivost, např. kombinace těžkého postižení několika úseků páteře a těžkého postižení nosných kloubů obou dolních končetin, uvolňování a nestabilita pánevního pletence se sekundárními středně těžkými až těžkými parézami dolních končetin, nedostatečný vývin dvou končetin a hrudníku (či jeho deformity), těžké dystrofie či atrofie trupového a končetinového svalstva s odkázaností jen na invalidní vozík. Přitom není-li těžce postižena funkce alespoň jedné dolní končetiny, postižení ostatních systémů zpravidla nemá podstatný vliv na pohyblivost. Odkázanost na invalidní vozík musí být dlouhodobá a je dána pohybovým selháním při chůzi mimo přirozené prostředí (byt, nejbližší okolí bydliště).
6. Podle posudku posudkové komise nebyla prokázána ani jiná těžká vada nosného nebo pohybového ústrojí. Žalobce je samostatně pohyblivý s pomocí kompenzačních pomůcek – peroneální ortézy. Neurologicky byla prokázána chabá paraparéza dolních končetin s převážným postižením aker (periférií, okrajů) se snížením svalové síly akrálně, bez omezení hybnosti v kloubech, bez deformit dolních končetin. Podle EMG vyšetření jde o chronickou těžkou axonální senzomotorickou polyneuropatii na dolních končetinách. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je hematoonkologické onemocnění s chabou periferní paraparézou dolních končetin, se schopností chůze pomocí peroneálních ortéz a ischemická choroba srdeční. Postižení, odůvodňující přiznání příspěvku, prokázána nebyla. Žalovaný vycházel z posudku posudkové komise, který pro něj byl stěžejním důkazem. Žalobce namítal v posouzení rozpory, které však nijak neupřesnil.
7. **Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1

a 2 s. ř. s.).

8. **Žalovaný v napadeném rozhodnutí o odvolání** uvedl, že podle posudku OSSZ ze dne 14. 7. 2021 ani podle posudku posudkové komise ze dne 26. 10. 2021 žalobce nemá postižení podle části I bodu 1 ani podle bodu 5 přílohy zákona č. 329/2011 Sb. a nesplňuje tak zákonná kritéria pro přiznání příspěvku na motorové vozidlo. U žalobce jde o stav po akutní polyradikulitidě v roce 2006 v rámci POEMS syndromu. Horní končetiny žalobce jsou bez omezení hybnosti či svalové síly jak akrálně, tak pletencově a bez paréz. Žalobce je správně orientován všemi směry, není nevidomý ani neslyšící. Jeho mentální schopnosti jsou bez poruch. U žalobce je evidována jen lehká depresivní porucha. Posudek posudkové komise byl úplný a přesvědčivý a byl klíčovým důkazem ve věci. Posouzení zdravotního stavu spadá do kompetence posudkových lékařů. Správní orgány neměly možnost správního uvážení.
9. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
10. Podle § 9 odst. 2 zákona č. 329/2011 Sb. *nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku poskytovaný na pořízení motorového vozidla nebo speciálního zádržního systému má osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardaci charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a její zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku.*
11. Podle § 9 odst. 4 zákona č. 329/2011 Sb. *zdravotní postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a zdravotní stavy vylučující jeho přiznání jsou uvedeny v příloze k tomuto zákonu.*
12. Podle přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb., části I bodu 5 *zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla nebo speciálního zádržního systému, za které se považují: a) zdravotní postižení uvedená v bodě 1 písm. a), b), d) až i), l) a m), b) těžká nebo hluboká mentální retardace a stavy na rozhraní těžké mentální retardace.*
13. Podle přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb., části I bodu 1 se za těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí považuje:
- a) anatomická ztráta obou dolních končetin v bércích a výše,
 - b) funkční ztráta obou dolních končetin na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí,
 - c) anatomická ztráta podstatných částí jedné horní a jedné dolní končetiny v předloktí a výše a v bérci a výše,
 - d) funkční ztráta jedné horní a jedné dolní končetiny na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí,
 - e) ankylóza obou kyčelních kloubů nebo obou kolenních kloubů nebo podstatné omezení hybnosti obou kyčelních nebo kolenních kloubů pro těžké kontraktury v okolí,
 - f) ztuhnutí všech úseků páteře s těžkým omezením pohyblivosti alespoň dvou nosných kloubů dolních končetin,
 - g) těžké funkční poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí s případnou odkázaností na vozík pro invalidy; funkčním celkem se přitom rozumí trup, pánev, končetina,
 - h) disproporční poruchy růstu provázené deformitami končetin a hrudníku, pokud tělesná výška postiženého po ukončení růstu nepřesahuje 120 cm,

- i) anatomická ztráta dolní končetiny ve stehně bez možnosti oprotézování nebo exartikulace v kyčelním kloubu,*
 - j) anatomická nebo funkční ztráta končetiny,*
 - k) anatomická nebo funkční ztráta obou horních končetin,*
 - l) anatomická ztráta dolní končetiny ve stehně s možností oprotézování,*
 - m) anatomické ztráty horních končetin na úrovni obou zápěstí a výše nebo vrozené či získané vady obou horních končetin s úplnou ztrátou základní funkce obou rukou (úchopu a přidržování) závažně narušující posturální funkce těla.*
14. Při rozhodování o nároku na příspěvek na pořízení motorového vozidla je zásadním a rozhodujícím důkazem posudek, který prokazuje či vylučuje těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí či těžkou nebo hlubokou mentální retardaci a stavy na rozhraní těžké mentální retardace. Jde o odbornou medicínskou otázku a rozhodnutí správních orgánů a soudu závisí na odborném lékařském posouzení posudkového lékaře OSSZ a v odvolacím řízení posudkové komise.
15. Na tento posudek je podle konstantní judikatury třeba nahlížet jako na kterýkoliv jiný důkazní prostředek, neboť se sice jedná o tzv. „povinný důkaz“, nikoliv však o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Z toho důvodu není správnost posudku presumována, posudek proto podléhá hodnocení správního orgánu a nemůže být bez dalšího převzat jako pravdivý. Při rozhodování ve věci příspěvku však správní orgán neposuzuje věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Jelikož však bývá posudek posudkové komise v odvolacím řízení stěžejním důkazem, je kladen zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu – dále jen „NSS“ – ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003-61, č. 800/2006 Sb. NSS; ze dne 11. 10. 2013, č. j. 4 Ads 42/2013-43; či ze dne 8. 7. 2015, č. j. 10 Ads 116/2014-46).
16. Žalovaný odvolání zamítl s odůvodněním, že žalobce nesplňuje podmínky nároku na poskytnutí příspěvku, tedy že u něho nebyla zjištěna těžká vada nosného nebo pohybového ústrojí ani hluboká mentální retardace a stavy na rozhraní těžké mentální retardace. Onemocnění žalobce, která jsou popsána v její zdravotnické dokumentaci, podle posudkové komise a žalovaného uvedeným kritériím neodpovídají.
17. Posouzení povahy zdravotního postižení z hlediska splnění podmínek nároku na dávku osobám se zdravotním postižením je věcí odborně medicínskou, k níž správní orgán ani soud nemají potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. Pro účely odvolacího správního řízení o přiznání takové dávky posuzuje zdravotní stav občanů Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise, jak vyplývá z § 4 odst. 2 a § 8 odst. 1 písm. e) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí o odvolání (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“).
18. V nyní projednávané věci tak byl pro žalovaného stěžejním důkazem posudek posudkové komise ze dne 26. 10. 2021, podle jehož závěru nebyl žalobce v rozhodné době osobou, která má ve smyslu § 9 odst. 2 a 4 zákona č. 329/2011 Sb. těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardaci či stavy na rozhraní těžké mentální retardace. Při vypracování posudku vycházela posudková komise z posudkového spisu OSSZ, zdravotnické dokumentace praktického ošetřujícího lékaře a z nálezů vypsanych v posudku, včetně těch, které žalobce doložil ve správním řízení.

Posudková komise po posouzení těchto podkladů nenalezla u žalobce takové zdravotní postižení, které by splňovalo kritéria pro poskytnutí příspěvku na pořízení motorového vozidla, a po takto provedeném přezkumu potvrdila posudek OSSZ ze dne 14. 7. 2021, na základě něhož nebyla žalobci tato dávka přiznána.

19. Posudek posudkové komise se vypořádal se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédl k veškerým zdravotním potížím žalobce a své posudkové závěry posudková komise jednoznačně a konkrétně zdůvodnila. Přitom náležitě vysvětlila, proč není možné zdravotní postižení žalobce považovat za některou z těžkých vad nosného nebo pohybového ústrojí uvedených v části I bodu 1 nebo za stav na rozhraní těžké mentální retardace podle části I bodu 5 přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb., ačkoliv má žalobce řadu onemocnění a jeho zdravotní stav je dlouhodobě nepříznivý. Rovněž tak se posudková komise dostatečně vypořádala s lékařskými zprávami a objasnila, z jakých důvodů nelze ani na základě jejich obsahu žalobci přiznat příspěvek na pořízení motorového vozidla. Na základě těchto skutečností je možné posudek posudkové komise ze dne 26. 10. 2021 považovat za úplný, přesvědčivý a náležitě odůvodněný, takže o jeho správnosti nemá soud shodně s žalovaným žádné pochybnosti. Navíc ke stejnému posudkovému závěru dospěla i OSSZ. Ostatně, žalobce ani v žalobě netvrdil konkrétně a nepředložil žádný důkaz, že by měl některé zdravotní postižení uvedené v příslušných ustanoveních přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb., ani k prokázání svých tvrzení nenavrhl žádný relevantní důkaz. Ačkoli žalobce v žalobě tvrdil, že u něj jde o postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí, neuvedl konkrétně kterých a z jakého důvodu, ani toto tvrzení nedoložil relevantní lékařskou zprávou. Žalobce doložil k žalobě zprávu neuroložky ze dne 21. 5. 2021, kterou měla posudková komise k dispozici a hodnotila v posudku. Posudková komise měla podle posudku k dispozici dokumentaci praktického lékaře. Soud poznamenává, že nemá k dispozici posudkový spis posudkové komise, ale jen lékařské zprávy, které žalobce zaslal soudu, nebo které jsou součástí správního spisu.
20. Zpráva hematologické ambulance byla vydána 4. 4. 2022, tj. po datu vydání napadeného rozhodnutí, proto ji nelze s ohledem na § 75 odst. 1 s. ř. s. zohlednit; soud přezkoumává napadené rozhodnutí podle stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí. Nové lékařské zprávy může žalobce doložit v řízení o nové žádosti, pokud by se jeho zdravotní stav změnil natolik, aby zde mohl být odlišný posudkový závěr o naplnění podmínek na příspěvek.
21. Za této situace se soud zabýval otázkou, zdali v posuzované věci měl být žalobci přiznán příspěvek na pořízení motorového vozidla na základě kombinace jeho zdravotních obtíží, které přitom nejsou uvedeny ve výčtu zdravotních postižení v části I bodu 1 a 5 přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb.
22. **Výčet onemocnění v části I bodech 1 a 5 je formulován uzavřeně** a ani ze znění § 9 zákona č. 329/2011 Sb. či jiných ustanovení jeho přílohy není možné usuzovat, že by okruh onemocnění, pro něž lze příspěvek přiznat, byl stanoven pouze demonstrativně (příkladmo). Podmínky nároku na příspěvek na zvláštní pomůcku poskytovaný na pořízení motorového vozidla totiž nejsou v zákoně č. 329/2011 Sb. uvedeny slovy „zejména“, „například“ či „v dalších obdobných zdravotních postiženích“. Je tedy zřejmé, že v příloze k tomuto zákonu je obsažen taxativní výčet zdravotních postižení odůvodňujících přiznání příspěvku na pořízení motorového vozidla.

23. Nelze přijmout závěr, že nárok na příspěvek na pořízení motorového vozidla má podle jazykového výkladu zákona č. 329/2011 Sb. i osoba trpící nemocemi stejného typu, rázu či povahy jako u zdravotních postižení uvedených v části I bodu 1 či 5 přílohy k témuž zákonu.
24. Naopak, znění § 9 odst. 4 zákona č. 329/2011 Sb. výslovně stanoví, že za zdravotní postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku pořízení motorového vozidla se považují jen v příloze vyjmenované nemoci.
25. Proto tato dávka nemůže být poskytnuta osobě s jinou vadou nosného nebo pohybového ústrojí nebo s jiným stupněm mentální retardace. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce, u kterého podle lékařských zpráv existují nemoci neuvedené v příloze k zákonu č. 329/2011 Sb., tedy neodůvodňuje přiznání příspěvku na pořízení motorového vozidla ani na základě nejširšího možného jazykového významu právních norem obsažených v tomto právním předpise.
26. Tuto dávku pak nelze žalobci poskytnout ani za pomoci analogie, jež je obecně myslitelná i při taxativním výčtu (srov. Melzer, F.: Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. 2. vydání, C. H. Beck, Praha 2011, str. 249).
27. Shora vyjmenovaný okruh zdravotních postižení uvedených v části I bodu 1 a 5 přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb. totiž obsahuje **jen nejzávažnější onemocnění** nosného a pohybového ústrojí a nejzávažnější stupně mentální retardace, takže úmyslem zákonodárce bylo poskytnutí příspěvku na pořízení motorového vozidla pouze takto nejpostiženějším osobám.
28. Skutečnost, že žalobce mezi ně nepatří, vyplývá z již zmíněného dokazování, lékařských zpráv a citovaných posudků. V uvedeném taxativním výčtu zdravotních postižení, pro která lze osobě poskytnout příspěvek na pořízení motorového vozidla, tedy nelze shledat žádnou neúplnost, nedostatek či nedokonalost právní úpravy, kterou by bylo možné označit jako mezeru v zákoně vyžadující její vyplnění za užití analogie.
29. Těžká vada nosného nebo pohybového ústrojí a druhy mentální retardace, které odůvodňují přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo, jsou tedy výlučně vady a stavy vyjmenované v části 1 bodu 1 a 5 přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb. Musí se proto jednat o zdravotní postižení shodné a přirovnávání postižení jiných není přípustné. K témuž závěru ostatně dospěl také Krajský soud v Českých Budějovicích v rozsudku ze dne 4. 6. 2013, č. j. 2 Ad 14/2013-20, přičemž kasační stížnost proti tomuto rozhodnutí zamítl NSS rozsudkem ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 55/2013-29, a NSS ve svém rozsudku ze dne 16. 6. 2016, č. j. 4 Ads 51/2016-29. Jiné zdravotní postižení, které by zakládalo nárok na požadovaný příspěvek, žalobce netvrdil, ani neprokázal. Případ žalobce není podle soudu srovnatelný s věcí zdejšího soudu sp. zn. 73 Ad 13/2013, kde znalec dospěl k závěru o postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí. Ve skutečnosti žalobce brojí spíše proti znění přílohy zákona č. 329/2011 Sb. a seznamu nemocí, jehož změna je v kompetenci zákonodárce, nikoli soudu.
30. Žalobní námitku, podle níž namítaná zdravotní postižení žalobce zakládají nárok na příspěvek na pořízení motorového vozidla, tedy soud neshledal důvodnou.

31. Závěrem soud shrnuje, že správní orgány zjistily skutkový stav tak, že o něm nebyly důvodné pochybnosti, vybraly správně právní předpisy, pod které jej subsumovaly a z toho vyvodily v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil, a proto žalobu zamítl.
32. Soud v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce v něm neměl úspěch a správnímu orgánu takové právo ve věcech sociální péče nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské nám. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaje o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Olomouc 26. dubna 2022

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně